

fald at meddele tvangslicens. De foreslåede tidsfrister på 3 og 4 år er en følge af nye bestemmelser i Pariser-konventionen.

Danmarks Apotekerforening har i sin udtalelse om den præliminære betænkning frarådet gennemførelse af reglen i stk. 2, idet det efter foreningens opfattelse kan tænkes, at et land, som Danmark handelsmæssigt står i et afhængighedsforhold til, kan øve en sådan pression, at man — officielt under påberåbelse af gensidighed — stiller udøvelse i det pågældende land lige med udøvelse i Danmark, hvilket vil forhindre en tvangslicensordning her i landet.

Bestemmelsen i forslaget's stk. 2 har særligt hensyn til forholdet mellem de nordiske lande, men bør også kunne anvendes i andre forhold, f. eks. til støtte for dansk eksport eller til at hindre, at tvangslicensreglerne kommer i konflikt med forpligtelser, man kan komme til at påtage sig i forbindelse med større markedsdannelse.

Grosserer-Societetets Komité udtalte, at man fandt det utilfredsstillende, at de regler, hvorefter tvangslicens kan meddeles, er formuleret så vagt. Man henstillede derfor, at betingelserne i §§ 45-50 blev skærpet, således at formuleringen af reglerne udelukker, at tvangslicens meddeles for at fremme konkurrerende virksomheders interesser på patenthavernes bekostning eller ud fra almene samfundsmæssige ønsker om at fremme konkurrencen.

Efter reglernes karakter vil det næppe være muligt at give dem en mere præcis formulering, men domstolene må selvsagt være opmærksom på, at tvangslicensønsker ikke fremmes ud fra de af Grosserer-Societetet nævnte hensyn.

Til § 46.

Bestemmelsen, der svarer til § 41 i komiteernes lovudkast, giver en i dansk lovgivning ny regel om tvangslicens ved afhængige patenter.

Bestemmelser af lignende indhold findes i de gældende finske og norske patentlove.

Bestemmelsen har henblik på patenthavere, der ikke kan udnytte den opfindelse, på hvilken de har patent, uden derved at krænke et patent, der tilhører andre. I tilslutning til komiteernes udtalelser bør det understreges, at bestemmelsen alene vil kunne anvendes, når særlige grunde foreligger. Bl. a. bør det kræves, at den afhængige opfindelse i sig selv repræsenterer et betydeligt teknisk fremskridt. Det er tillige af betydning, om der foreligger et konkurrenceforhold mellem den afhængige opfindelse og hovedopfindelsen. Ligger den afhængige opfindelse inden for samme erhvervsgren som hovedopfindelsen, bør man sædvanligt kræve stær-

kere begrundelse for tvangslicens. I et vist omfang synes man imidlertid tillige at burde tage hensyn til opfindelsernes almindelige karakter. Hvor der er tale om opfindelser af særlig stor betydning for samfundet, f. eks. levnedsmidler og lægemidler, vil tvangslicens kunne meddeles, hvor f. eks. den patenterede opfindelse angår et produkt og den afhængige opfindelse en ny metode, hvorefter produktet kan fremstilles, uanset at opfindelserne falder inden for samme område.

Det har været foreslået, at også licenshavere i visse tilfælde skulle have ret til tvangslicens i de tilfælde, som paragraffen angår. En sådan udvidelse af anvendelsesområdet er dog fundet betænkelig.

De danske Patentagenters Forening fremsatte i sin udtalelse forslag om, at det udtrykkeligt i lovteksten siges, at tvangslicens kun kan opnås i den udstrækning, det er nødvendigt til udnyttelse af den ved det yngre patent beskyttede opfindelse.

At dette bør være den almindelige regel, er allerede anført af komiteerne, og man har ikke fundet det påkrævet at give en udtrykkelig og ubetinget regel herom.

Til § 47.

Bestemmelsen, der svarer til § 42 i komiteernes lovudkast, giver en ny regel om ret til at få tvangslicens i tilfælde, hvor dette er begrundet i almene interesser.

Den af patentet følgende eneret giver patenthaveren en monopolstilling med hensyn til udnyttelsen af den patenterede opfindelse.

I kraft af monopolstillingen kan han principielt helt kontrollere, i hvilket omfang og på hvilke vilkår produkterne skal afsættes på markedet. Under visse forhold kan almene hensyn dog tilsi-ge en indskrænkning heri.

Spørgsmålet om, hvorvidt bestemmelser om tvangslicens i det her omhandlede tilfælde bør indføres, er af stor principiel rækkevidde. I og for sig er formålet med patentlovgivningen at give opfindere og erhvervsvirksomheder en tidsbegrænset eneret til at udnytte de patenterede opfindelser, hvorved man dels vil stimulere der for den tekniske udvikling nødvendige opfindervirksomhed og dels opnå, at opfindelserne offentliggøres, således at de efter patenttidens udløb kan stå til erhvervslivets frie rådighed. Tvangslicensbestemmelser af den generelle karakter, som nu foreslås, strider i et vist omfang imod de nævnte principper, som ligger til grund for patentlovgivningen. Det er imidlertid givet, at patentrettigheder i det enkelte tilfælde kan udnyttes på en måde, som kommer i strid med fundamentale samfundsinteresser, og at der under sådanne forhold må findes muligheder for samfundet